

ПРАВНА РЕВИЈА ПРАВОМАТИКА

бр.2
Јануари-Март, 2017
Скопје, Македонија

ЗА НЕКОГО СОЧНО,
ЗА ДРУГИТЕ КИСЕЛО

ПРАВМАТИКА

име на компанија или физичко лице	
адреса за достава	град
e-mail	потпис / печат

Годишната претплата за 2017 год. изнесува 5000 ден. + 5% ддв

претплатницата/заклучницата во скенирана форма испратете ја на е-маил pravomatika@yahoo.com

Скопје
ул: Никола Русински бр.15
лок 003, 1000 Скопје
тел: 070 313 809
e-mail: pravomatika@yahoo.com

ПРАВНА РЕВИЈА ПРАВОМАТИКА

бр.2
Јануари - Март, 2017
Скопје, Македонија
ISSN 2545-4099

главен и одговорен уредник: д-р Даница Миладинова
уредувачки одбор: д-р Симеон Гелевски, професор емеритус; проф.д-р Татјана Петрушевска; проф.д-р Ернест Петриќ, судија во Уставниот суд на Словенија и чл.на Комисија на ООН за меѓународно право; Миленко Гиунио, претседател на Хрватското здружение на правници во стопанството; проф.д-р Васко Наумовски; д-р Милка Ристова, пензиониран судија во Врховниот суд на РМ; Лидија Тасева, судија во Врховниот суд на РМ; м-р Орде Ѓорѓиоски; м-р Лепосава Огњаноска; м-р Кристина Крагујевска, адвокат; Андријана Миновиќ, правен консултант од Р.Србија; д-р Љубиша Стефаноски
Дизајн: маркетинг агенција Ефектива; **Лектура:** Билјана Наумовска; **Превод:** Весна Велеска;
Фотографија: Маја Стојановска
Печати: ДГУП "СОФИЈА" Богданци

44 Трошоци на парничната постапка - Лидија Тасева, судија на Врховниот суд на Република Македонија

58 48 часа со...

62 Спецификите на банкарската гаранција како инструмент за обезбедување на побарувања - д-р Борка Тушевска

80 Правоматика сублимат

86 Спецификите на „новиот“ Закон за нотаријат од аспект на правниците кои работат во трговските друштва и јавните претпријатија и насоки за негова имплементација - Д-р Орде Ѓорѓиоски

95 Евроматика

101 Анфас

Мислењата и ставовите изнесени од авторите во нивните написи објавени во Правната ревија ПРАВОМАТИКА не мора да значи дека се и мислења и ставови на Издавачот

Годишна претплата за 2017: 5000ден + 5% ддв по профактура 007/2017 на трансакциска сметка 210070981030183 депонент NLB Тутунска Банка, Скопје

Вовед:

Во овој труд фокусот на нашето внимание е на банкарската гаранција, и нејзините специфики како инструмент за обезбедување на побарувања. Како личен/персонален инструмент за обезбедување на побарување,¹ банкарската гаранција влегува во асортиманот производи и услуги на банкарскиот сектор, и тоа, во различни видови и под различни услови.

Во секојдневниот промет на стоки и услуги, бизнис секторот поклонува голема доверба на банкарските гаранции, перцепирајќи ги како најсигурени и најефикасни инструменти за обезбедување на исполнување на обврските од склучените трговски зделки. На зацврстувањето на позицијата на банкарската гаранција, големо влијание изврши и финансиската криза што ја зафати светската економија од крајот на 2007 година.² Имено, паралелно со потребите и желбите за пенетрирање на нови пазари, растеше и недовербата односно стравот кај деловните субјекти од неможноста за наплаќање на своите побарувања. Токму овој сегмент од прометот на стоки и услуги, банкарскиот сектор го лоцираше како најподобно тло за пласирање на банкарските гаранции.³

Земајќи ги предвид зголемениот обемот и забрзаната динамика на користење на банкарските гаранции, обемот и видот на личните и стварноправните инструменти за обезбедување на ризиците на банките од активирање на гаранцијата, како и провизијата што ја наплаќаат за извршената услуга, повеќе од јасно е на што се должи нивниот напор за масовно пласирање на банкарските гаранции помеѓу деловните субјекти.⁴ По основ на ова, во современиот промет на стоки и услуги, банкарските гаранции претставуваат еден од најексплоатираните инструменти за обезбедување на побарувањата на доверителите. Паралелно со експанзијата на овој инструмент за обезбедување на побарувања, во

---

¹ Личните/персонални инструменти за обезбедување на побарувања се разликуваат од стварно правните инструменти од аспект на карактерот и обемот на обезбедување. Од аспект на обемот на обезбедувањето, доверителите кои располагаат со стварно правен инструмент за обезбедување на побарувањето, се обезбедуваат од конкретен дел од имотот на должникот. За разлика од нив кај личните/персоналните инструменти доверителите се обезбедуваат од целокупниот имот на должникот. Види повеќе: Стојановиќ Д.Д., Павићевиќ Б., Право обезбедувања кредита, Београд, 1997, стр. 9-27.

² Shannon S.L., Financial Stability, Guaranteed: The Use of Bank Guarantees in Financial Crisis Containment, Doctoral thesis, University of Colorado, Boulder, CU Scholar, 2013, pp. 1-182.

³ Види повеќе за улогата на банкарските гаранции во Меѓународната трговија: Lukic A., The Role and importance of bank demand guarantees in International Trade, Int.J .Eco. Res., 2014, v5i3, 06-09, pp. 6-9.

⁴ Степен на ризик што го преземаат банките е во корелација со видот и обемот на инструментите за обезбедување што банката ги има на располагање од својот налогодавач. Овие инструменти влегуваат во условите што ги бара банката за извршување на налогот на клиентот. Повеќе за видовите и обемот на обезбедување на побарувањата на банките во однос на своите клиенти од договорот за издавање на банкарска гаранција, ќе стане збор подолу во текстот.

практиката и теоријата се наметнуваат дилеми и спорови кои се однесуваат на корпусот права и обврски произлезени од ова сложено правно дело.

Според нас, во спецификите на банкарската гаранција се наоѓаат одговорите на бројни и разновидни прашања од ова проблематика. За таа цел во овој труд спецификите ги издвоивме во посебна точка, фокусирајќи се на спецификите на „гаранциите на повик,“ како најексплоатирани инструменти за обезбедување на побарувањата од прометот на стоки и услуги. Преку анализа на спецификите на банкарските гаранции на повик, ќе се обидеме да одговориме на повеќе прашања од ова област, земајќи ги предвид релевантните ставови на теоријата и практиката.

Во спецификите на банкарската гаранција ја вбројуваме и нејзината правна природа, што дава одговор на голем број прашања коишто се однесуваат на остварувањето на правата од банкарската гаранција.⁵ Утврдувањето на правната природа на банкарската гаранција, помеѓу другото, е во функција на расчистување на конкретни прашања со практична димензија. Во насока на ова се прашањата: што практично подразбира тоа што банката гарант во свое име, а за сметка на налогодавачот (својот клиент) издава банкарска гаранција на трето лице (корисник на гаранцијата).

---

⁵ Тргувајќи од основната цел што ја поставивме во трудот, и самиот наслов, неспорно е дека акцентот на ќе биде на банкарските гаранции и нивните специфики, меѓутоа, спорадично и исклучиво во функција на проучувањето на банкарската гаранција, на одредени сегменти ќе ги елаборираме односите помеѓу налогодавачот и банката од договорот за издавање на банкарска гаранција, и налогодавачот (главниот должник) и корисникот на гаранцијата (доверителот) од основното правно дело.